Lausunto
25.8.2020

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä laiksi tieliikennelain muuttamisesta HE 17/2020 vp

Finnish Lapland Tourist Board ry (Lapin Matkailuelinkeinon liitto (”LME”)) on Lapin matkailuyrittäjien yhdistys, jonka tavoitteena on valvoa matkailualalla toimivien yrittäjien yleisiä ja yhteisiä etuja, edistää jäsentensä välistä yhteistoimintaa, parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä ja nostaa matkailualan arvostusta.

Vireillä oleva tieliikennelain uudistus koskettaa olennaisesti Lapin matkailutoimialaa, jossa luonnossa liikkuminen on keskeinen osa asiakkaiden kokemusta. Pidämme edelleen tärkeänä aiemmassa lausunnossamme esille nostamiamme muutoksia tieliikennelaissa. Tieliikennelain alaisuuteen kuuluvien moottorikelkkareittien turvallisuus on tärkeää niin ohjelmapalveluille kuin itsenäisesti maastossa liikkuville henkilöillekin.

Moottorikelkkareitit vain moottorikelkoille

Tieliikennelain uudistuksessa on määritelty, että moottorikelkkareitit ovat sallittuja moottorikelkoille, mutta myös moottorittomille ajoneuvoille. Vain muut moottorikäyttöiset ajoneuvot ovat kiellettyjä. Moottorittomia ajoneuvoja ovat esimerkiksi koira- ja porovaljakot sekä polkupyöräilijät. Tämä on suuri muutos aiempaan, joka luo merkittävän turvallisuusriskin moottorikelkkareiteille.

Eri ajoneuvojen yhdistäminen samoille reiteille luo tilanteita, joissa eri tavalla käyttäytyvät ja eri vauhtia kulkevat ajoneuvot kohtaavat ja ohittavat toisiaan. Moottorikelkat kulkevat suuremmilla nopeuksilla, eivätkä niiden kuljettajat aina välttämättä ehdi havaita hitaampia käyttäjiä, kuten koiravaljakoita tai pyöräilijöitä. Eläinten vetämät ajoneuvot eivät aina ole tarpeeksi nopeasti ohjattavia tai pysäytettäviä. Eläimet saattavat myös muita eläimiä tai moottoriajoneuvoja kohdatessaan säikähtää ja toimia arvaamattomasti. Nämä kaikki tilanteet muodostavat riskin vakaville onnettomuuksille, joita reiteille ei luonnollisestikaan kaivata.

Uusi tieliikennelaki antaa mahdollisuuden kieltää muut ajoneuvot kuin moottorikelkat moottorikelkkareiteiltä lisäkilvellä. Käytännössä tämä luo tarpeen lisätä kieltokilpiä tuhansille kilometreille moottorikelkkareittejä. Huomattavasti parempi vaihtoehto olisi, että kaikki muut ajoneuvot ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä moottorikelkkareiteillä, mutta reitin ylläpitäjä voi erikseen sallia muita ajoneuvoja lisäkilvellä. Tällaisiakin reittejä saattaa olla, mutta huomattavasti vähemmän kuin niitä, joille muut ajoneuvot eivät sovi. Tämä käytäntö olisi ensinnäkin selkeämpi ja turvallisempi kaikille käyttäjille ja pienentäisi lisäkilpien asentamisen ja ylläpitämisen kustannusta reittien ylläpitäjille.

Esitämme lakiin tehtäväksi muutosta niin, että moottorikelkkareitit ovat sallittuja vain moottorikelkoille. Lisäksi reitin ylläpitäjä voisi lisäkilvellä sallia muita ajoneuvoja turvalliseksi katsomilleen reittiosuuksille.

Palautettava erityinen syy kevyemmän kypärän käyttöön moottorikelkan reessä
Aiemmassa tieliikennelaissa on ollut mahdollisuus ”erityisestä syystä” vapautua moottoripyöräkypärän käyttövaatimuksesta moottorikelkan perässä vedettävässä reessä. Tämä erityinen syy on koskenut pieniä lapsia, joiden heikot niskat eivät kestä raskaan kypärän käyttöä ja siitä voi aiheutua suuri riski lapselle. Moottoripyöräkypärän sijaan lapset ovat voineet Poliisihallituksen ohjeistuksella käyttää esimerkiksi laskettelukypärää. Näin on toimittu ilman yhtään tiedossa olevaa onnettomuutta. Nyt vireillä olevassa lakimuutoksessa tämä erityinen syy on poistumassa.

Jos erityistä syytä ei palauteta lakiin, loppuu monelta perheeltä yhteiset moottorikelkkaretket. Myös matkailun ohjelmapalveluiden osalta vaihtoehdoiksi jää joko vaarantaa lasten terveys raskaalla moottoripyöräkypärällä tai lopettaa moottorikelkkaretkien tarjoaminen lapsiperheille lasten suojelemiseksi. Lapsiperheet ovat matkailussa erittäin tärkeä asiakassegmentti, jotka haluavat turvallisesti nauttia elämyksistä Lapin luonnossa koko perheen voimin.

Esitämme, että lakiin palautetaan maininta erityisestä syystä ja säilytetään nykyinen Poliisihallituksen ohjeistus, jossa pienille lapsille sallitaan kevyemmän kypärän käyttö.

Ei turvavyötä eikä turvaistuinta moottorikelkan rekeen
Tieliikennelain uudistuksessa edellytetään, että moottorikelkan perässä vedettävässä reessä on jatkossa käytettävä turvavyötä sekä lisäksi turvaistuinta alle 135 cm lapselle. Tämä on kohtuuton vaatimus ottaen huomioon, että yhteenkään viimeisen 20 vuoden aikana valmistettuun ja myytyyn tai nyt myynnissä olevaan rekeen ei ole tehty turvavyövalmiutta tai suunniteltu mahdollisuutta turvaistuimen käyttöön. Tämän vaatimuksen vaikutukset tulevat olemaan samat kuin edellä esitetyssä lasten kypärän käyttöä koskevassa kohdassa. Matkailuyritykset eivät mitenkään pysty sopeutumaan lakimuutokseen sillä lain vaatimukset täyttäviä rekiä ei ole markkinoilla ja koko rekikaluston vaihtaminen olisi joka tapauksessa kohtuuton taloudellinen taakka.

Esitämme, että myös tämä vaatimus turvavyöstä ja turvaistuimesta alle 135 cm lapselle moottorikelkan reessä poistetaan lakitekstistä.

Kittilä 25.8.2020

Finnish Lapland Tourist Board ry / Lapin Matkailuelinkeinon Liitto

Nina Forsell, toiminnanjohtaja
nina.forsell@lme.fi
040 1262 996